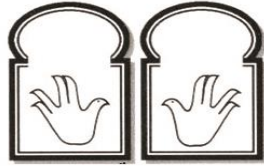


שכלום

בעזרת השם



שערי



עלון שבועי לעילוי נשמות שלום טוויל הכהן בן בתיה ז"ל

עלון 985

י"ד אלול תשע"ט

פרשת כי תצא

על הפרשה

נקודת פנימית

"כי יהיה לאיש בן סורר ובמורה איננו שומע בקול אביו ובקול אמו ויסרו אותו ולא ישמע אליהם".

[דברים כא, יח]

בן סורר ומורה

שלא נדע מצרות.

"ואמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי קשה תרבות רעה בתוך ביתו של אדם יותר ממלחמת גוג ומגוג" [ברכות ז, ב].

התורה מלמדת אותנו שהקלוקל לא קורה ביום אחד אלא כתהליך. תהליך של קריסה פנימית שיפרוץ בסופו של דבר החוצה.

לכן, כדי להנצל מכך צריכים להתחיל לחנך מוקדם. הרבה יותר מוקדם ממה שחשבנו.

לא לחכות לגיל 17 ואז להיווכח בפירות הבאושים של החינוך הקלוקל, או יותר מדויק בפירות של חוסר החינוך. אלא הרבה קודם. לא כשהילד עושה בר מצוה, לא כשהוא בן 10, וגם לא כשהוא בגן חדוה (תיזכר על טוב).

האמת היא שהחינוך של הילד מתחיל עוד הרבה לפני שהוא נולד - זה מתחיל בחינוך של ההורים, ושל הורי ההורים.

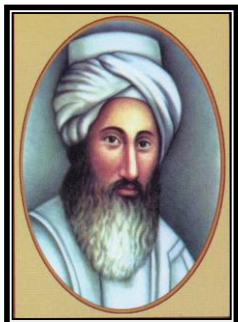
חינוך הוא תוצאה של הרבה מהלכים בנפש, שמושפעים ממה שעבר וחוה האדם עצמו, וממה שחוו הוריו, ובאיזה אופן הביאווה לעולם (בשמירה על קדושת הבית ועל טהרת המשפחה).

קודם כל אדם צריך לחנך את עצמו, וחינוך עצמי תלוי לא מעט במה שספג וקיבל בבית הוריו. לכן חובה על כל מי שרוצה להצליח בחינוך לעמוד בראש ובראשונה על השאלה האם הוא עצמו מחונך, ואם יש דברים שטעונוים שיפור - כדאי לתקן אותם בעצמו, ואז ממילא הילדים שלו יקבלו אבא מחונך, ויהיה להם ממי ללמוד, ויקל עליו לחנך את ילדיו, כי כמו שכולם יודעים עיקר החינוך היא הדוגמא האישית.

זה הכי אמיתי, זה הכי תמידי, זה הכי פנימי וזה הכי שוקע וחודר עד לעצמות, עד לשרש העצמיות. הרבה יותר חזק ועמוק מאלף דרשות ומאה הרצאות, זה פשוט זורם לעורקים.

ההורים חייבים להיות חזורים באחריות שלהם על חינוך ילדיהם ולא להניחם להתחנך מהחיים. זה אולי קל יותר, אך זה ודאי לא יעיל. צריך להשקיע את הנשמה בחינוך ילדינו.

יהי רצון שה' יסייע בידינו לחנך את כל ילדינו לתורה ולמצוות, ולזכות לעבוד את ה' בשמחה ובטוב לבב, באהבה וביראת ה' טהורה.



תורת החיד"א

יפקוד ה' על צבא המרום במרום וכו' - ... ונוסף על זה היה לנס במצרים כי בעוד השר קיים הוכו מצרים בעשר המכות שלא המיתו עד קריעת ים סוף ולזה היה מתחזק פרעה ובזה פירשתי אני הדל בנחל קדומים פי עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלהים כי בדבר אשר זדו עליהם שעיקר הפרעון היה בקריעת ים סוף במדה שמדדו והשאר היה פירות ולכן השר היה קיים עד קריעת ים סוף ע"ש: [דבש לפי י, לד]

טלפון חכם

מה זה טלפון חכם?

- מכשיר גדול יחסית.
- מתקשרים בו למקומות רחוקים.
- מוצאים בו פעילות בכל זמן פנוי.
- גונבים זמנים מזמנים אחרים ופועלים בו.
- הוא סוחף ומסקרן. אתה חושב לעסוק בו כמה דקות ואתה מוצא את עצמך שוקע עוד ועוד. שקוע ושוקע.

יש לי פלאפון חכם...

לא. אל תדאגו. לא שיניתי את הפלאפון שלי. יש לי את הטלפון הישן ו"הלא חכם", זה שעוזר בפשטותו לבעליו להיות חכם יותר ויותר.

אך אני מתכוון לומר שיש לי משהו שדומה לפלאפון חכם. אך שווה הרבה יותר ממנו.

יש לי חוק לישראל...

- הוא גדול, כגודל אייפון (להבדיל אלף אלפי הבדלות).
- מתקשרים בו לבורא עולם, ישירות.
- מוצאים בו פעילות כל הזמן. לימוד יומי מגוון, רש"י על הפרשה, שנים מקרא ואחד תרגום.
- פתרון לזמן פנוי. כל פעם שיש זמן פנוי ואתה ממתין לאיזה ענין, הוא זמין לך שתתעסק בו.
- הוא סוחף ומסקרן יש בו דברים מתוקים מדבש ונופת צופים, וגם מעניינים גם מחכימים וגם מנקים וגם משמחים וגם מזכים.

וגם כאן ככל שתהיה שקוע בו כך תשקע יותר. יש בו מתיקות כזו שגורמת לך להמשך עוד ועוד.

צריך רק להיות מחובר, ושתהיה קליטה. ככל שנהיה פחות מחוברים לפלאפון "החכם", כך יקל עלינו להתחבר לתורה הנפלאה הזו.

כל שנה חוזרים על אותו לימוד ועם הזמן זה שוקע בך והופך להיות חלק ממך. זה לא רק ידע אלא דרך חיים והלך מחשבה.

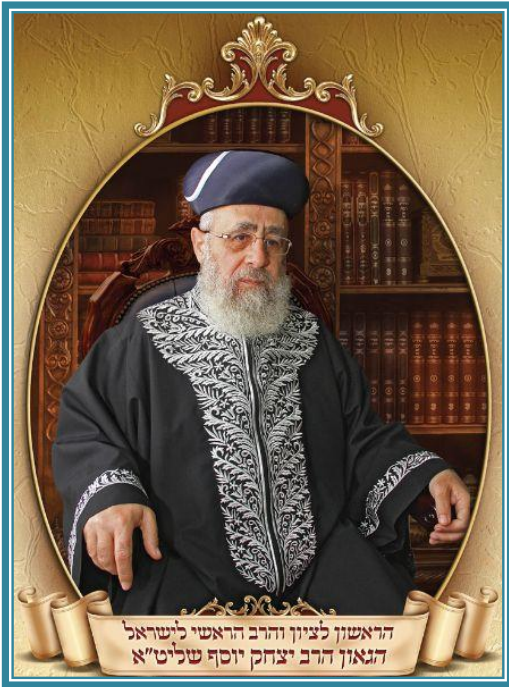
כך התורה משפיעה עלינו, וע"י החזרה אנחנו מעמיקים את הקשר בינינו לבין בורא עולם, עד שהדברים הופכים להיות חלק מאתנו. חלק בלתי נפרד מחיינו ומהווייתנו.

"כי חק לישראל הוא משפט לאלהי יעקב".

שופטים ושוטרים - השאלה האם גם הם מקיימים את החוקים? וכלפינו ההורים והמורים האם אנו מקיימים את מה שאנו מחנכים

ילקוט יוסף

סימן קסח - על איזה פת מברכין



ג. בכל אכילה שהאדם אוכל אינו מברך ברכה אחרונה אלא אם כן אכל כזית בכדי אכילת פרס. אבל אם אכל כזית ביותר מכדי אכילת פרס, אינו מברך ברכה אחרונה כלל. וכן באכילה של מצוה, כגון אכילת מצה ומרור וכיוצא, צריך לדקדק לאכול כזית בכדי אכילת פרס. ושיעור זה הוא כשבע דקות וחצי. וטוב להחמיר בדברים שהם מן התורה לאכול כזית בארבע דקות.

והקובע סעודה על עוגה, יש אומרים שדי שיאכל כזית מהעוגה בתוך זמן של אכילת פרס, שהוא בין ארבע לשבע דקות, ואף שאכל את שאר העוגה [בשיעור 216 גרס] קימעא קימעא, צריך לברך ברכת המזון. ולדינא צריך שיאכל כל כזית בשיעור תוך כדי אכילת פרס.

יד. הקובע סעודתו על פת הבאה בכיסנין, ובצירוף הבשר וכו' אכל שיעור ע"ב דרהם, לא חשיב כקובע סעודה על פת הבאה בכיסנין, שאין לצרף לשיעור זה מאכלים אחרים, אלא צריך שיקבע סעודה על העוגה ולא ביחד עם שאר המאכלים.

טו. האוכל איטריות ושאר מעשה קדרה מחמשה מיני דגן, וקבע סעודתו עליהם, אינו מברך המוציא וברכת המזון, אלא יברך בורא מיני מזונות ועל המחיה. ואף בדיעבד אם בירך עליהם המוציא, לא יצא. אבל אם טעה וברך עליהם ברכת המזון יצא.

טז. עיסה שנילושה בדבש אפילו אם לא היה הרוב דבש, מברכים עליה בורא מיני מזונות, כל שהמתיקות ניכרת בעיסה. ולדעת הרמ"א מברכים עליה המוציא.

יז. מי שקבע סעודתו על פת הבאה בכיסנין, והיה בדעתו לאכול למעלה משיעור מאתים ושש עשרה גרם, ונטל ידיו וברך המוציא, ונאנס ולא אכל שיעור זה, מברך ברכה אחרונה על המחיה ועל הכלכלה, אף שבירך בתחלה המוציא. ומה שבירך המוציא לא נחשב כמי שבירך ברכה לבטלה.

יח. ומי שאכל עוגה ולא היה בדעתו לקבוע סעודתו על זה, ותוך כדי אכילה נמלך ורוצה לקבוע על זה סעודתו, יכול להמשיך באכילתו על סמך ברכת מזונות שבירך בתחלה, ואינו צריך לברך עתה המוציא, אף שאוכל שבעים ושתיים דרהם.

יח. זלאביה [זינגולא] הנעשית מסולת ודבש, ומטגנים אותה בשמן, מברכים עליהם מזונות. וכן במה שעושים מקמח דליל עם סוכר ומטגנים אותו ומטבילים אותו בדבש כשהוא חם, ברכתו מזונות. ואפילו אם קבע סעודתו עליהם, דהיינו שאכל יותר משיעור מאתים ושש עשרה גרם, אינו מברך אלא מזונות וברכה אחת מעין שלש.

יט. האוכל פת הבאה בכיסנין, ומלפת מעט בפירות הנמצאים לפניו, ועיקר כוונת אכילתו היא לפת הבאה בכיסנין, אינו מברך על הפירות, שהם נחשבים כטפלים כלפי העוגה. ואם באמצע אכילת העוגה אוכל מהפירות לבדם, וכבר אינו מלפתם ביחד, אין האחד פוטר את השני בברכה, וצריך לברך על שניהם.

סימן קסט-קע - ליתן לאחרים לאכול והנהגות בעת הסעודה

א. לא יתן לאכול אלא למי שיוזע בו שיברך. אולם אם בא לביתו אורח נכבד שאינו שומר תורה ומצוות, אבל מוקיר את התורה ולומדיה, ואם לא יכבדו באיזה כיבוד יגרום הדבר שהאורח ישנא את לומדי התורה, ואם ידרוש ממנו לברך או ליטול ידיו יפגע ויבוא לידי שנאת שומרי התורה, יש להקל ליתן לפניו כיבוד מאכל ומשקה, אף שאינו מברך. ונכון שהוא עצמו יברך בקול רם ויאמר לאורח שישמע והוא מוציא אותו ידי חובה.

ב. אין משיחין בסעודה, ואפילו בדברי תורה, שמא יקדים קנה לו שט, ואפילו מי שנתעטש אין אומרים לו לבריאאות או חיים טובים. ובזמן הזה שאין אנו נוהגים לישיב בהיסבה נהגו להקל בזה להפסיק בדיבור באמצע הסעודה. וכן נהגו גם כמה תלמידי חכמים לדבר בעת הסעודה, בפרט בדברי תורה והלכה. ואם שמע ברכה מחבירו והוא קרוב לבית הבליעה, יהרהר אמנו בלבו ודיו. אמנם בליל פסח שאוכלים בהיסבה יש להזהר שלא להשיח בסעודה בעת שמיסב, שמא יקדים קנה לו שט ויבא לידי סכנה.

ג. לא ישתה אדם מהכוס ויתן לחבירו, מפני הסכנה, שמא מחמת הבושה יקבל חבירו ממנו וישתה, ואם השותה חולה ידבק ממנו. אולם בכוס של קידוש המנהג לשתות מכוס היין של בעל הבית שקידש עליו. ואם יש אורחים זרים בבית, נכון שיקנח בידי המקום ששתה ממנו, או שיתן מעט יין מהבקבוק לתוך כוס אחר ויתן לפניו. ואם לא עשה כן, והאורח חושש שמא המקדש יש לו חולי, ויכול להזיק לטועם אחריו מן הכוס, או שהוא איסטניס שאינו יכול לטעום מכוס ששתה ממנו חבירו, אין צריך לשתות מן הכוס.

ד. כבר נהגו להקל לשתות גם ב' כוסות, דלא חיישינן לזוגות בזמן הזה.

ה. אין מסתכלין בפני האוכל ולא במנתו, שלא לביישו. ויטב לבו בסעודתו אם מעט ואם רב, ויחשוב שאוכל כדי שיהיה לו כח לעבודתו יתברך, ויאכל פתו בשמחה, ולא בכעס ודאגה, ולא יהיה קפדן בסעודה, שאז הוא גם מונע מבני ביתו לאכול. ולא ישוך מהפרוסה ויניחנה על השלחן, מפני שנמאסה לבריות. ושנים שיושבים יחד בסעודה, הגדול פושט ידו תחלה, ואחריו מי שקטן ממנו. וכן אם מניחין פירות ומגדנות בפני האורחים, הגדול פושט ידו תחלה.